

KÚRIA

Bfv.II.1105/2011/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. április 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt és társai terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. r. terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Baranya Megyei Bíróság 10.B.377/2009/30. számú ítéletét és a Pécsi Ítéltábla Bf.II.287/2010/7. számú ítéletét az I .r. terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy az I. r. terhelttel szemben a 840.000 (nyolcszáznegyvenezer) forint vagyonekobzást mellőzi.

Egyebekben az első- és másodfokú határozatot az I. r. terhelt kintetében hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

A vagyonekobzás címén befizetett 840.00.- (nyolcszáznegyvenezer) forintot a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt az I. r. terheltnak visszatéríteni rendeli.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság a 2010. szeptember 2. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 10.B.377/2009/39. számú ítéletében három terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett az I. r. terhelt bűnösségét kábítószerrel visszaélés büntetében (Btk.282/A.§ (1) bek. III. fordulat, (3) bek.) és

kábítószerrel visszaélés vétségében (Btk.282.§ (1) bek. IV. fordulat, (5) bek. a) pontja) állapította meg, és ezért őt halmazati büntetésül 5 évi börtönbüntetésre, 5 évi közügyektől eltiltásra és 840.000 forint vagyonelkobzásra ítélte. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogva tartásban töltött időnek a börtönbüntetésbe történő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2011. március 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.II.287/2010/7. számú ítéletében a megyei bíróság ítéletét az I. r. terhelt tekintetében annyiban változtatta meg, hogy a tényállás 1/-es pontjában leírt forgalmazói bűncselekményét társtettesként elkövetettnek minősítette, a bűnjелеket érintő rendelkezéseket módosította és az ügyben felmerült bűnügyi költség összegét helyesbítette. Egyebekben az elsőfokú ítéletét az I. r. terhelt tekintetében helybenhagyta.

A Baranya Megyei Bíróság elsőfokú ítéletének tényállása szerint az I. r. terhelt 2008. április 4. napját, míg a II.r. terhelt 2008. április 12. napját megelőzően már többször értékesített különböző személyeknek kábítószer.

Az I. r. terhelt ebbéli tevékenységéről 2008 tavaszán tudomást szerzett a II.r. és a III.r. terhelt is, akik - egymás szándékáról nem tudva - szintén kábítószer kívántak tőle vásárolni 2008. április 4. napját követően. Ennek érdekében többször folytattak telefonbeszélgetéseket, melynek során a II.r. terhelt heti-kétheti rendszerességgel 2000 darabos mennyiség beszerzésére kérte az I. r. terheltet.

Az I. r. és a II.r. terhelt között 2010. április 7-én 20 óra körüli időpontban B.-n a L. téri templomnál találkozó jött létre annak érdekében, hogy a II.r. terhelt által megrendelt és az I. r. terhelt által beszerzett 500 db zöld bikafejes speed tabletta 600 forintos darabáron történő értékesítésére sor kerüljön. Az nem volt az eljárás adatai alapján megállapítható, hogy az értékesítés ténylegesen létrejött-e vagy sem.

Az ezt követően is folytatott telefonos egyeztetéseket követően II.r. terhelt a tulajdonában lévő személygépkocsival 2008. április 12. napján ismét B.-re utazott annak érdekében, hogy a korábban megrendelt 2000 db speed 8tablettát az I. r. terhelttől átvegye.

Tőle függetlenül a III.r. terhelt már az előző nap, 2008. április 11-én B.-re utazott, aki 1000 db speed tablettát szándékozott gyermekkori barátjától, az I. r. terhelttől megvenni. P.-re április 12-én vonattal szándékozott visszautazni. E terhelt 2008. április 11-ének éjszakáját az I. r. terhelt B., K. alatt lévő, az I. r. terhelt és élettársa által használt lakásban töltötte.

E megrendeléseknek megfelelően az I. r. terhelt 2008. április 12. napján 3010 db speed tablettát rendelt meg telefonon az azóta ismeretlenül maradt személyazonosságú K. keresztnévű személytől a fentebb említett vevői részére. A megrendelt tabletták darabára 280 forint volt.

Az I. r. , a III.r. és a II.r. terhelt között a találkozó 2008. április 12-én 18 óra 30 perc körüli időben B.-en jött létre, mely találkozón részt vett a K. nevű ismeretlen személy is. K. a megrendelt 2000 db tablettát az I. r. terhelt kérésére átadta a II.r. terheltnek, míg az I. r. terhelt társaságában lévő a III.r. terhelt a megrendelt 1000 db tablettát kapta meg. A vételár darabonként legalább 280 forint volt. A 840.000 forintos teljes vételárból a II.r. terhelt 560.000, a III.r. terhelt 280.000 forintot fizetett közvetlenül az ismeretlen személynek.

Az I. r. terhelt kérésére a II.r. terhelt vállalta, hogy a III.r. terheltet P.-re szállítja, így valamennyi kábítószer egy csomagban elrejtették a II.r. terhelt gépkocsija csomagtartójában lévő mélynyomó ládába.

A gépkocsit P.-n, a K. út előtti útszakaszon 2008. április 12-én 22,55 órakor rendőri ellenőrzés alá vonták, mely ellenőrzés alkalmával az elrejtett kábítószer megtalálták, az lefoglalásra került.

A kék színű nejlonaszatyor három zacskóban ránézésre világoszöld színű, ténylegesen azonban zöld-piros foltos, egyik oldalára bikafejet mintázó nyomattal ellátott tablettákat és egy folpackba csomagolt, fehér színű masszadarabot is tartalmazott.

A három db összezsomózott műanyagcsomagban összesen 2969 db tablettá volt, melynek nettó össztömege 899,72 g volt. E tabletták átlagos MDMA bázistartalma $25,44 \pm 2,33$ tömegszázalék volt, tehát a 899,72 g össztömegű tablettá legalább 207,93 g MDMA bázist tartalmazott. Ez a jelentős mennyiség alsó határának 1039,65 %-a.

A szatyorban lévő paszta átlagos amfetamin-bázis tartalma $2,04 \pm 0,24$ tömegszázalék volt. Így a 80,71 g tömegű anyag (Speed-paszta) legalább 1,46 g amfetamin-bázist tartalmazott, ami a csekély mennyiség felső határának 292-, a jelentős mennyiség alsó határának 14,6 %-a. Az nem volt megállapítható, hogy ezt melyik terhelt honnan, mikor, milyen céllal és kitől szerezte be.

A három csomagban lévő tabletták az alábbiak szerint voltak elhelyezve:

- az egyik zacskó 990 db 300,12 g össztömegű tablettát tartalmazott, amely mennyiség MDMA bázis tartalma legalább 69,36 g

volt, amely a csekély mennyiség felső határának 69,36-szorosa, a jelentős mennyiség alsó határának 346,8 %-a;

- a másik csomagban 994 db 301,32 g össztömegű tablettát volt, amely legalább 69,64 g MDMA bázist tartalmazott, ami a csekély mennyiség felső határának 69,64-szerese, a jelentős mennyiség alsó határának 348,2 %-a;

- a harmadik csomag 985 db 298,28 g össztömegű legalább 68,93 g MDMA bázis tartalmú tablettát tartalmazott, ami a csekély mennyiség felső határának 68,93-szorosa, a jelentős mennyiség alsó határának 344,64 %-a.

Az I. r. terhelt ekként a csekély mennyiség felső határának 207,93-szorosát, a jelentős mennyiség alsó határának 1039,65 %-át kitevő mennyiségű kábítószer továbbértékesítésében működött közre.

A II.r. terhelt az 1979 db tablettát megvásárlásával a csekély mennyiség felső határának 138,57-szeresét, a jelentős mennyiség alsó határának 692,85 %-át kitevő mennyiségű kábítószerhez jutott, melyet teljes egészében eladni szándékozott. Ennek érdekében 2008. április 12. napján több telefonbeszélgetést folytatott le.

A III.r. terhelt a 990 db tablettát megszerzésével a csekély mennyiség felső határának 69,36-szorosát, a jelentős mennyiség alsó határának 346,8 %-át kitevő mennyiségű kábítószert vásárolt meg saját fogyasztásának biztosítására.

A II.r. terhelt P., K. út alatti lakásán 2008. április 13-án 3 óra 35 perckor lefolytatott házkutatás során 2 db fecskendőt, egy üres nejlontasakot, papírcédulát foglaltak le.

A III.r. terhelt lakásában 2008. április 13-án 5 óra 55 perckor lefolytatott házkutatás során, íróasztalának fiókjából 4 db különböző méretű villámzáras tasakot és 1 db - kábítószer mérésére használt - zsebmérleget foglaltak le.

A II.r. terhelt 2008. április 13-ának hajnali 1 óra 35 percét megelőzően, pontosabban meg nem állapítható időben és mennyiségben Speed nevű kábítószert fogyasztott.

A III.r. terhelt 2008. április 12-én vagy azt megelőzően, pontosabban meg nem állapítható időpontban és mennyiségben Speed nevű kábítószert, valamint hasist vagy marihuánát fogyasztott.

2008. április 4. és 12. napja között az I. r. terhelt a xx/xxx-xxx1, a III.r. terhelt a xx/xxx-xxx2, a II.r. terhelt pedig a xx/xxx-xxx3 és a xx/xxx-xxx4 hívószámot használta.

A III.r. terhelt és az I. r. terhelt nem kábítószerfüggő, azonban rendszeresen fogyasztanak kábítószert.

2./

Az I. r. terhelt elfogására 2009. március 19-én 12 óra 45 perckor a p.-i vasútállomáson került sor. Elfogásakor tőle nejlonzacskóba csomagolva 71,16 g zöld színű növényi származékot és egy ampullába zárva 3 db tablettát foglaltak le.

A lefoglalt növényi anyag Delta9-THC-t tartalmazott, annak átlagos Delta9-THC tartalma $0,0774 \pm 0,0081$ tömegszázalék volt, így a 71,16 g tömegű anyag legalább 0,0493 g Delta9-THC-t tartalmazott, amely a csekély mennyiség felső határának 4,93 %-a.

Az 1 db kerek, fehér színű, lenyomat nélküli, 0,13 g nettó össztömegű és az 1 db félbetört, kerek, fehér színű „Armani” lenyomatú, 0,22 g nettó össztömegű tablettát mCPP-t tartalmazott, mely tabletták hatóanyag-tartalma legalább 0,02 g volt, mely csekély mennyiség felső határának 2 %-a.

A csekély mennyiség 6,93 %-ának megfelelő hatóanyag-tartalmú kábítószereket az I. r. terhelt saját fogyasztásának biztosítására tartotta magánál.

Az I. r. terhelt elfogásának napján, vagy az azt megelőző napokban, pontosabban meg nem határozható időpontban és mennyiségben marihuánát vagy hasis fogyasztott.

- . -

A kannabisz, a Delta9-THC, az mCPP, az MDMA és az amfetamin a Btk.286/A.§ (2) bekezdése alapján a Btk.282-283.§ alkalmazása szempontjából kábítószernek minősül. A Btké.23.§ alapján a csekély mennyiség felső határa Delta9-THC, az MDMA és az mCPP bázis esetében 1 g amfetamin bázis esetében 0,5 g. A jelentős mennyiség alsó határa ezen értékek húszszorososa.

- . -

A Pécsi Ítéltábla másodfokú ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, teljes mértékben felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, ezért e tényállás a fellebbezési eljárásban irányadó volt.

- . -

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen dr. B. P. A. ügyvéd és dr. K. M. ügyvéd, az I. r. terhelt meghatalmazott védői

terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt. A védői álláspont szerint a terhelt cselekményének törvénysértő minősítése, valamint más szabályok megsértése miatt törvénysértő büntetés kiszabására és törvénysértő intézkedés alkalmazására került sor. A felülvizsgálati indítványban kifejtett álláspont szerint a terhelt okirattal igazolta, hogy 6 hónapig folyamatos kábítószer használatot kezelő ellátásban részesült, ami - szemben a BH 2009/316. sz. eseti döntéssel kifejtettekkel - büntethetőséget megszüntető oknak tekintendő, amely miatt a kábítószerrel visszaélés vétsége tekintetében a büntetőeljárást meg kellett volna szüntetni. Ugyancsak az eljárás megszüntetésére kellett volna okot adjon az a körülmény, hogy e vétségnek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nem volt jelentősége. Mindez törvénysértő módon halmazati büntetés kiszabásához vezetett. A védői álláspont szerint a terhelt forgalmazói tevékenysége a K. nevű személy kereskedéséhez nyújtott bűnsegély, ami az ún. kétszeres enyhítést és a Btk.87.§ (2) bekezdés c) pontja szerinti 1 évi szabadságvesztési minimumot is lehetővé tette volna. A cselekmény forgalomba hozatalként értékelése esetén viszont a cselekmény kísérleti szakban maradt, mivel a tényleges forgalomba hozatalt a rendőri intézkedés megghiúsította. Hivatkoztak a védők a terhelt kábítószer-függőségére, kifogásolták az ezzel kapcsolatos védekezés elvetését, és e körben a kellő bizonyítás lefolytatásának hiányára utaltak. A szakértői bizonyítás befejezetlen voltára tekintettel e körben az ítéletet felülbírálatra alkalmatlannak minősítették, és az ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességére utaltak. Törvénysértőnek minősítették emellett a vagyonelkobzás intézkedésének alkalmazását, mivel azáltal csak a gazdagodás vonható el, a terhelthez viszont bűnös összeg nem került. Összességében a védők a vétségi cselekmény tekintetében az eljárás megszüntetését és ehhez kapcsolódóan a halmazat megállapításának mellőzését, a büntett vonatkozásában a bűnsegédi minősítést és a büntetés lényeges enyhítését, valamint a vagyonelkobzás mellőzését indítványozták. Másodlagosan a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére és az eljárás bíróság új eljárás lefolytatására utasítására tettek indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2931/2011. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak, a vagyonelkobzással kapcsolatos részében pedig alaposnak jelölte meg. Az átirat utal a Be.423.§ (1) bekezdésére, amelynek értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható. Törvényben kizártnak tekinti ezért mindazokat a felülvizsgálati hivatkozásokat, amelyek a jogerős ítélet ténymegállapításait kifogásolják, vitatják, azoktól eltérő tényadatokon alapulnak. A legfőbb ügyészi álláspont szerint az I.r. terhelt cselekményének minősítése forgalomba hozatalban közreműködésként helyes, és a

társtetteskénti minősítés is törvényes. Helytálló viszont a vagyonekbezés alkalmazásának kifogásolása, mivel az irányadó tényállás szerint a forgalomba hozatalban részvételért az I.r. terhelt ellenszolgáltatást nem kapott, az kizárólag ismeretlenül maradt társához jutott, és mivel e körben egyetemleges kötelezésnek nincs helye, a vagyonekbezés alkalmazása törvénysértő. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat megváltoztatását indítványozta a vagyonekbezés mellőzése formájában, egyebekben a határozat hatályában fenntartását tartotta indokoltnak.

A Kúria nyilvános ülésén az I. r. terhelt érdekében felszólaló védő az írásbeli felülvizsgálati indítványokban foglaltakat mindenben fenntartotta. A Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra reagálva vitatta, hogy a felülvizsgálati indítványban foglaltak a tényállás támadásaként lennének értékelhetők. A Legfőbb Ügyészség képviselője ugyancsak fenntartotta az átiratukban kifejtetteket, és a védői észrevételekre megjegyezte, hogy a forgalmazás-kereskedés kérdésében és a terhelt kábítószer-függőségét illetően tett megállapítások a tényállásban rögzítettekkel nem vágnak egybe. A Be.332.§ (2) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatban arra utalt, hogy a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából jelentőséggel nem bíró cselekmény miatti eljárás megszüntetés a bíróság számára pusztán lehetőség, és nem kötelezettség. A vagyonekbezés mikénti alkalmazásával kapcsolatban utalt arra, hogy a jogerős határozat álláspontja az 1/2008. büntető jogegységi határozatban foglaltak téves értelmezésén alapszik, és hasonló tartalmú döntés a gyakorlatban több esetben is előfordult.

A Kúria az I. r. terhelt érdekében bejelentett felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a megtámadott határozatot a Be.423.§ (4) és (5) bekezdésében foglaltakból következően kizárólag e terhelt tekintetében, és a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, valamint a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában részletezett eljárásjogi okokból bírálta felül. Felülbírálata során megállapította, hogy az eljáró bíróságok a Be.373.§ (1) bekezdés b) és c) pontjában, illetve II-IV. pontjában meghatározott ún. abszolút eljárási szabálysértést nem valósítottak meg.

A felülvizsgálati indítvány eljárásjogi szabálysértésként a Be.332.§ (2) bekezdésében foglaltak alkalmazása elmulasztására utal. A felülvizsgálati álláspont szerint a terhelt vétségi cselekménye tekintetében a büntetőeljárást meg kellett volna szüntetni arra tekintettel, hogy e cselekménynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nem volt jelentősége. A másodfokú eljárásban ugyanakkor ennek elmaradása a Be.377.§-ában foglaltak sérelmét

jelentette.

A védelmi felülvizsgálati indítvány e körben a törvényben kizárt. A Be.332.§, illetve a Be.377.§-a nem szerepel abban a már ismertetett törvényi felsorolásban, amely eljárásjogi okokból a jogerős határozat felülvizsgálatát lehetővé teszi. (Ezen túlmenően a Kúria a védői állásponttal szemben a Legfőbb Ügyészség álláspontjával értett egyet abban a tekintetben, hogy a hivatkozott törvényhely alkalmazása a bíróság mérlegelésétől függő, és ebből fakadó alkalmazása pusztán lehetőség, és nem törvényi kötelezettség.)

A védők a jogerős határozat anyagi jogi szabálysértésére több vonatkozásban is hivatkoztak. E hivatkozásokkal kapcsolatban a Kúria álláspontja a következő:

A védelem kifogásolta a terheltnek a Btk.282.§ (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csekély mennyiségű kábítószerre tartással elkövetett kábítószerrel visszaélés vétsége cselekménye miatt az eljárás megszüntetése elmaradását azért is, mert a terhelt e vonatkozásban bűnösségét az eljárás folyamán elismerte, és okirattal igazolta, hogy hat hónapig folyamatos kábítószer-használatot kezelő ellátásban részesült, ami a Btk.283.§-a értelmében büntethetőséget megszüntető oknak minősül. A védelem e körben utalt arra, hogy ismeri a Legfelsőbb Bíróság BH 2009.316 számon közzétett eseti döntésében foglaltakat, azonban azzal nem ért egyet. Az eseti döntésben foglaltak szerint, ha a fogyasztó jellegű kábítószerrel visszaéléshez forgalmazói típusú elkövetési magatartás (kínálás, átadás, forgalomba hozatal, kereskedés) is társul, az 1979. IV. tv. 283.§-ában írt büntethetőséget megszüntető alkalmazása - függetlenül attól, hogy az eltérő típusú cselekmények önálló, halmazati értékelést nyernek - a saját fogyasztást érintő mennyiségre is kizárt. A védői álláspont szerint mindez a Btk.283.§ megszorító jogalkalmazói értelmezését jelenti és sem a jogszabály logikájának, sem a jogalkotó akaratának nem felel meg, ezért kérte az álláspontja szerint jogszabálysértő joggyakorlat megváltoztatását.

A Kúria a kifejtett védői állásponttal nem értett egyet, és az e körben kialakult bírói gyakorlat megváltoztatását nem tartotta indokoltnak. A közzétett eseti döntésben részleteiben kifejtettek szerint a rendelkezés kizárólag fogyasztói típusú magatartásra, és kizárólag a törvényben meghatározott kábítószer mennyiség érintettsége esetén alkalmazható. A Kúria ezért e körbe a védői indítványnak nem adott helyt.

Vitatta a védelem az I. r. terhelt forgalmazói típusú cselekményének társtettesként befejezett forgalomba hozatalkénti minősítését is. A védői álláspont szerint az I. r. terhelt nem kábítószer forgalomba hozatalának tette, hanem az ismeretlenül

maradt K. keresztnévű személy kereskedelmi tevékenységének bűnsege. A védelem - egyébként helyes jogi érveléssel - kimutatta, hogy a K. nevű személy tényállásban körülírt magatartása a kábítószerrel kereskedelem megállapítására lenne alkalmas, és amellet érvelt, hogy e személy tevékenysége mellett az I.r. terhelt tevékenysége járulékos jellegű, és az ehhez a tevékenységhez nyújtott bűnsegélyként lehet értékelendő. A Kúria álláspontja szerint azonban a jogerős határozat jogi indokolása maradéktalanul helyes érveléssel mutatta ki azt, hogy az I. r. terhelt tevékenysége miért meríti ki tettesi (társtettesi) formában a kábítószer forgalomba hozatalát, és azt is, hogy a terhelt a kereskedelem tettese (társtettese) miért nem lehet. Nem kétséges, hogy a terhelt forgalomba hozatalként értékelt cselekménye a K. utónevű személy kereskedelmi tevékenységét is segítette, azonban a cselekmény jogi értékelése - minősítése - során az került előtérbe, hogy a Btk.282/A.§ szabályozásában a forgalomba hozatal és a kereskedelem ugyanazon büntetési tétellel fenyegetett, és az azonos fenyegetettségű elkövetési magatartások közül az enyhébb elkövetői alakzatú - bűnsegédként elkövetett - minősítéssel szemben a súlyosabb elkövetési alakzatú - tettesi (társtettesi) elkövetésű - kerül előtérbe.

Nem helytálló az az érvelés sem, mely szerint a kábítószer forgalomba hozatala befejezettnek nem tekinthető. A védelem e körben azzal érvelt, hogy a forgalomba hozatallal elkövetés akkor válik befejezetté, ha a kábítószer továbbadása folytán ténylegesen megnyílik annak a lehetősége, hogy a kábítószerhez más vagy mások is hozzájuthassanak. Márpedig a konkrét esetben rendőri intézkedésre került sor, melynek során a kábítószeret lefoglalták, mindez pedig a forgalomba hozatal tényleges lehetőségét megghiúsította. Az irányadó tényállás szerint azonban a kábítószer átadása - átvétele 2008. április 12-én 18 óra 30 perc körüli időben bonyolódott, amikor a K. utónevű személy a 2000 db tablettát az I. r. terhelt kérésére a II.r. terheltnek, míg az 1000 tablettát a III.r. terheltnek átadta és annak vételárát átvette. A II. és III.r. terheltek ezt követően az ügylet színhelyét elhagyták, ezáltal a mások kábítószerhez jutásának tényleges lehetősége megnyílt, a forgalomba hozatali tevékenység befejezetté vált, és mindezt a legkevesbé sem érintheti az az órákkal később bekövetkező esemény, hogy a kábítószer szállító személyeket 22 óra 55 perckor P.-n rendőri intézkedés alá vonták.

Az I. r. terhelt cselekménye minősítését érintő felvetés volt a felülvizsgálati indítványnak az az érve, mely szerint a terhelt kábítószer-függőnek tekinthető és ekként cselekményének helyes minősítése a Btk.282/C.§ alá esik.

A felülvizsgálati indítvány azonban e körben a törvényben kizárt, és a védelem kapcsolódó érveivel a Kúria ezért érdemben nem is

foglalkozhatott. A Be.423.§ (1) bekezdése előírja ugyanis, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A bűncselekmény minősítése a Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja alapján ezért csak a jogerős határozatban megállapított tényeken alapulón támadható, az ott rögzítettektől eltérő tényekre hivatkozás nem megengedett. Márpedig a terhelt kábítószer-függősége ténykérdés, amely vonatkozásában a jogerős határozat - kellő indokolás mellett - egyértelműen állást foglal. Ez az állásfoglalás pedig a felülvizsgálati eljárásban a részletezettekből következően nem támadható.

Helytálló viszont a védelem - és csatlakozóan a Legfőbb Ügyészség - álláspontja abban a kérdésben, hogy az I. r. terhelt esetében a vagyonekbevétele alkalmazására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. (E körben a Kúria utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárás felülbírálati terjedelmi szabályaira figyelemmel a felülvizsgálat kizárólag az ügy I.r. terheltjét érintette.)

A vagyonekbevétele alkalmazása tekintetében az ügyben született másodfokú ítélet külön indokolást nem tartalmaz, az ítélet tábla azt rögzítette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Btk. előírásainak megfelelően rendelkezett e körben. A Baranya Megyei Bíróság elsőfokú ítélete az I. r. terhelt vagyonekbevétele alapjaként azt rögzíti, hogy a terhelt közreműködött abban, hogy 840.000 forintért kábítószer cseréljen gazdát. A Btk. 77/B.§ (2) bekezdése értelmében vagyonekbevétele kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyona, amellyel más gazdagodott. Az ítéletben megállapított tényállás értelmében a terhelt közreműködött abban, hogy az azóta is ismeretlenül maradó személy a bűncselekmény elkövetésével gazdagodjon, ezért e szakasz értelmében vele szemben vagyonekbevétele kellett elrendelni azért is, mert a Legfelsőbb Bíróság 1/2008. számú büntető jogegységi határozata értelmében a vagyonekbevétele nem korlátozható az értékesítéssel elért nyereségre, hanem azt a bűncselekmény elkövetésével összefüggő teljes vagyona el kell rendelni. Általánosságban utal emellett az elsőfokú ítélet a Btk.77/C.§-ában foglaltakra is.

A megyei bíróság ítéletének ez - az ítélet tábla által is elfogadott - indokolása a hivatkozott törvényhelyek és jogegységi határozat téves értelmezésén alapszik.

A jogerős határozatot hozó bíróságok a vagyonekbevétele a Btk.77/B.§ (2) bekezdésére alapították. A Btk.77/B.§ (2) bekezdés az (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben vizsgálandó. A két törvényhely egybevetéséből az következik, hogy a bűncselekmény elkövetéséből

eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon vagyonekbevétele alá esik, ha azzal az elkövető gazdagodott, de ezen túlmenően akkor is, ha azzal más gazdagodott. A két törvényhely alapján a vagyonekbevétele tárgyai nem eredetüket illetően, hanem kizárólag birtokosaikat illetően különböznek. Azonos azonban mindkét törvényhely abban, hogy azok alapján kizárólag a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon eshet vagyonekbevétele alá.

A vagyonekbevétele a Btk. 2002. április 1-től hatályos, a 2001. évi CXXI. törvénnyel eszközölt módosítása óta (az e törvény 14.§-ával beiktatott Btk. 77/B.§ szerint) már nem büntetés, hanem intézkedés, nem büntető jellegű joghátrány annyiban, hogy az elkövető jogszerűen szerzett vagyonát nem érinti, hanem az elkövető eredeti - a bűncselekmény elkövetése előtti - vagyoni helyzetét állítja vissza.

Az irányadó tényállásban egyetlen olyan tény sem került rögzítésre, mely szerint a tényállás 1. pontjában leírt bűncselekmény az I. r. terhelt vagyoni helyzetét bármilyen formában is érintette volna. A bűncselekmény elkövetése során az I. r. terhelt sem kábítószerhez, sem pénzhez nem jutott, és a kábítószer megszerzésére pénzt sem fordított. Ilyen tényállás mellett pedig a terhelt tekintetében a vagyonekbevétele intézkedésének alkalmazása - a törvényi feltételek hiányában - nem jöhet szóba. A tényállásban foglaltak szerint a kábítószer a K. nevű személytől ered, és annak vételára is hozzákerült, a vételárat pedig a II. és III.r. terheltek fizették. (A kábítószer K. általi megszerzésének vagyoni körülményei az ítéletben nem rögzítettek.) Ilyen körülmények között a vagyonekbevétele intézkedésének alkalmazása e három személy vonatkozásában vizsgálható, és az I.r. terhelt kötelezettsége szempontjából közömbös az a körülmény is, hogy a büntetőeljáráásban a K. utónevű személy ismeretlen maradt. A jogerős határozatban hivatkozott 1/2008. számú BJE határozat értelmezése sem vezethet eltérő eredményre. A Legfelsőbb Bíróság e jogegységi határozatában a vagyonekbevétele kérdéskörével azon problematika kapcsán foglalkozott, hogy a kábítószer értékesítéssel összefüggő teljes vagyon vagy csak az annak nyereséget képező része képezheti-e vagyonekbevétele alapját. Egyetlen olyan utalása sincs azonban, amelyből az következne, hogy a vagyonekbevétele olyan elkövetővel szemben is alkalmazható, akinek vagyoni viszonyaira a bűncselekmény elkövetése semmilyen formában sem hatott ki.

A Btk.77/B.§ (2) bekezdésének az az idézett kitétele, hogy az a vagyon is vagyonekbevétele tárgya, amellyel más gazdagodott, ennek a vagyonnak az ekbevétele, és nem bármely elkövető kötelezettségét alapozza meg: az elvonás csak azt a személyt érintheti, akinél a vagyon jelentkezett.

Mivel a Kúria kifejtettek alapján megállapította, hogy az I. r. terhelt vagyonekobbzásának törvényi előfeltételei hiányoznak, a felülvizsgálati indítványt e körben alaposnak találta, és a Be.427.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatva maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot akként, hogy az I.r. terhelttel szemben a vagyonekobbzást mellőzte. Egyéb vonatkozásban viszont a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Be.426.§-a értelmében a támadott határozatokat egyéb tekintetben az I.r. terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

A Be.585.§ (1) -(3) bekezdése alapján a Kúria rendelkezett a az I. r. terhelt által esetleg befizetett vagyonekobbzási összegnek a terhelt részére a törvényes kamatokkal történő visszatérítéséről.

Budapest, 2012. április 26.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné